

## 58. ชื่อเรื่อง ศิลปินถิ่นใต้ : ชาเตอร์ แวเต็ง

ผู้แต่ง อริยา คุหา

สถานที่พิมพ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี คณะศึกษาศาสตร์

ปี พ.ศ. 2543

ชนิดเอกสาร บทความ

นายชาเตอร์ (นายแวกาเตอร์) แวเต็ง ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. 2536 ชื่อที่รู้จักกันทั่วไปก่อนที่จะได้เป็นศิลปินแห่งชาติ ซึ่งเป็นชื่อที่ปรากฏในบัตรประชาชน คือชื่อแวกาเตอร์ แวเต็ง ส่วนชื่อในฐานะศิลปินแห่งชาติ คือ ชาเตอร์ แวเต็ง ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี 2536 สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีพื้นบ้าน)

นายชาเตอร์ แวเต็ง เกิดเมื่อ พ.ศ. 2474 ที่ปัตตานี โดยได้เติบโตที่อำเภอรามัน จังหวัดยะลา มีอาชีพหลักเป็นช่างทอง ออกแบบทำทองรูปพรรณต่างๆ ชำนาญการทำแหวนมากเป็นพิเศษ โดยได้เรียนรู้วิธีการทำแหวนมาจาก “ครูเจาะสาแม” ที่อำเภอรามัน เมื่อตอนอายุประมาณ 18 ปี (ก่อนหน้านี้เป็นช่างทำตัวถังรถยนต์)

นายชาเตอร์ แวเต็ง ได้สมรสเมื่ออายุได้ 29 ปี มีบุตร 2 คน ธิดา 3 คน ปัจจุบันอยู่กับครอบครัวที่บ้านเลขที่ 240/1 หมู่ 1 ถนนรามโกมุท ตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ท่านฝึกการเล่นดนตรีโดยวิธีจดจำจากนักดนตรีรุ่นพี่ตั้งแต่เด็กๆ เครื่องดนตรีที่ชอบเป็นพิเศษคือ ไวโอลิน นอกจากนั้นท่านยังเล่นแมนโดลิน รำมะนาเล็ก รำมะนาใหญ่ มาราคัส (ลูกแซ็ก) และฆ้อง รวมถึงแอคคอร์ดियันได้อีกด้วยเช่นกัน

เพลงรองเง็งที่ไพเราะเป็นที่ถูกใจของคนดูอย่างยิ่ง ต้องเป็นเพลงรองเง็งจากวง “เด็นดงฮัสลี” ที่มีแวกาเตอร์ หรือชาเตอร์ แวเต็ง เป็นเจ้าของวง ลูกวงของชาเตอร์ แวเต็ง มีหลายคน อาทิ

- เซ็ง อาบู เล่นแมนโดลิน
- สะแปอิง ตาเยะ ตีฆ้อง
- แวสะมะแอ แวดาโอ๊ะ ตีกลอง
- มะยูโซะ เจะโนะ ตีกลองเล็ก
- สะมาแอ มามะ เล่นมาราคัส

นายชาเตอร์ แวเต็ง มีชื่อเสียงจากการเล่นดนตรีสำหรับรองเง็งที่มี 14 เพลง คือ

- เพลงลาชูคูวอ
- เพลงเลนนัง
- เพลงบูโจะปีซัง
- เพลงเมาะอีนังลามา
- เพลงจินตาทายัง
- เพลงเมาะอีนังยาวอ
- เพลงอาเนาะดีดี

- เพลงบุหงารำไป
- เพลงมาสแมเราะห์
- เพลงซิมเบ็ง
- เพลงโยเก้ตรองเง็ง
- เพลงซำมาริซ่า
- เพลงปูลาคำเปา
- เพลงแกแนะอูแด

นายชาแดร์ แวเต็ง ภูมิใจมากที่มีโอกาสได้บรรเลงดนตรีร้องเง็งถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ นอกจากนี้ยังเคยพาลูกวงไปบรรเลงที่ประเทศมาเลเซียมาแล้ว ซึ่งทางมาเลเซียเคยเสนอให้ชาแดร์ แวเต็ง สอนไวโอลินที่รัฐยะโฮร์ เมื่อ พ.ศ. 2512 โดยให้เงินเดือนสูง แต่ชาแดร์ แวเต็ง พอใจที่จะอยู่เมืองไทยมากกว่า ซึ่งการแสดงที่เมืองไทยตามงานพิธีต่างๆ ทางภาคใต้ ไม่ว่าจะเป็นงานแต่งงานหรืองานเข้าสู่หนัด รวมทั้งงานเลี้ยงทั่วไปนั้นเดิมไม่มีค่าตอบแทนเป็นเงิน ค่าจ้าง อย่างดีก็ได้กินข้าวในงานเลี้ยงนั้น นานๆ ครั้งจึงจะมีเจ้าภาพบางคนเอาเงินใส่ซองให้บ้าง

ชาแดร์ แวเต็ง บอกว่าท่านชอบเล่น เมื่อมีคนมาเชิญไปเล่นท่านมักจะไปเสมอ ตอนหลังเมื่อตั้งเป็นวงดนตรีหลังจากได้เป็นศิลปินแห่งชาติแล้ว จึงได้ค่าตอบแทนจากการแสดงบ้าง และยังมีเงินเดือนในฐานะศิลปินแห่งชาติด้วย

ก่อนได้เป็นศิลปินแห่งชาติ ชาแดร์ แวเต็ง เคยได้รางวัลประกาศเกียรติคุณ “ผู้สนับสนุนการอนุรักษ์มรดกไทยดีเด่นประจำปี 2538” และปีเดียวกันนี้ได้รับรางวัล “ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดงดนตรีสากล (ไวโอลิน)” จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

รางวัลเกียรติยศสูงสุดที่เป็นความภาคภูมิใจของนายชาแดร์ แวเต็ง คือการได้รับคัดเลือกให้เป็น ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี 2536 สาขาศิลปะการแสดงดนตรีพื้นบ้าน เป็นการสร้างชื่อเสียงแก่จังหวัดปัตตานีที่เป็นถิ่นกำเนิดของชาแดร์ แวเต็ง ด้วย